

**ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4
ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น***
**Transformational Leadership in Thailand 4.0 According to the
Power of the Baht 4 Principle of the Private School Administrators
under the Khon Kaen Provincial Education Office**

ภัทราวาลย์ ดอกบัว และสุนทร สายคำ

Phattharawan Dokbua and Sunthon Saikham

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: yingbankdee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของผู้บริหาร 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของผู้บริหาร 3) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 345 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณมาสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการบูรณาการตามหลักอิทธิบาท 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านพฤติกรรมผู้นำตามหลักอิทธิบาท 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตาม

*ได้รับบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2563; แก้ไขบทความ: 29 พฤษภาคม 2563; ตอรับตีพิมพ์: 8 มิถุนายน 2563

Received: February 28, 2020; Revised: May 29, 2020 ; Accepted: June 8, 2020

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. แนวทางพัฒนา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้

- 1) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์
- 2) ควรมีการมอบหมายงานให้ดูที่ความสำเร็จของงานมากกว่าปริมาณของงานและให้ความดีความชอบโดยยึดหลักความโปร่งใส
- 3) ควรกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจังเพื่อเป็นวิธีการที่จะหาทางแก้ปัญหาจากการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) ควรส่งเสริมให้ผู้ที่ยังคับบัญชาเข้ารับการศึกษอบรมพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ยุคไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The aims of this research paper were: 1) to study the transformational leadership in the Thailand 4.0 era of the executives; 2) to compare transformational leadership in Thailand 4.0 era of the administrators; 3) to propose the development guidelines transformational leadership in Thailand 4.0 era of the administrators based on the four Iddhipada principles (Iddhipada; path of accomplishment). The sample consisted of 345 administrators and teachers in simple random sampling. The target groups are 10 administrators and teachers, the results of quantitative data analysis were taken to synthesize the qualitative data to obtain

The research results were as follows:

1. The transformational leadership in Thailand 4.0 according to the four Iddhipada principles of the private school administrators in overall was at the high level of practice. When classified in each aspect, it was found that the aspect which has the highest practice is the integration of the four Iddhipada principles, while the lower level of practice is leadership behaviors according to the four Iddhipada principles (a high level).

2. The comparison of transformational leadership in Thailand 4.0 according to the four Iddhipada principles of the private school administrators, classified by position found that in overall and all aspects, the samples' principles are statistically significant at the level of .05; divided by the samples' educational level, the differences with statistical significance at the level of .05; Classified by work experience, it was found that in overall and in each aspect, there was no statistically significant difference of practice

at the level of .05.

3. The guidelines for the development of transformational leadership in the Thailand 4.0 according to the four Iddhipada principles of the private school administrators are as follows: 1) The administrators should give everyone the opportunity to participate in the determination of visions. 2) Administrators should have assignments by looking at the success of the work rather than the amount of work and give merit based on transparency or according to the quality of each person's work. 3) Administrators should encourage teachers to do serious classroom research as a way to find solutions of problems from data analysis. 4) Administrators should encourage those under the command to receive education and training.

Keywords: Transformational leadership; Thailand 4.0

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่กล่าวได้ว่าเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ทุกๆ องค์การต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับสังคม ระดับองค์กร ระดับกลุ่มและระดับบุคคล ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและอื่นๆ และผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ หากมองในระดับองค์การทุกองค์การทั้งในภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน และในทุกระดับ ทุกกลุ่มขององค์การมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ตนเองหรืออาจจะต้องเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้นของตน ทั้งในจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคปัญหาต่างๆ ขององค์การเพื่อให้เห็นความสำคัญ และความเร่งด่วนในการที่จะต้องปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงตนเอง และเพื่อให้ตระหนักอย่างแท้จริงว่าหากเราไม่เปลี่ยนแปลงตนเอง ขณะที่สภาวะแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ รอบตัวเรามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโลกในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงแข่งขันกันสูงในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจึงต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพราะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่มีการแข่งขันเพื่อชิงความเป็นเลิศ ดังนั้น วิธีที่จะทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จสูงสุด คือ ผู้บริหารต้องเปลี่ยนแปลงตนเองไม่เพียงแต่ผู้บริหารเท่านั้นที่ต้องเปลี่ยนแปลง แต่หมายรวมถึงบุคลากรในองค์กรที่ต้องมีการเตรียมพร้อมและพัฒนาศักยภาพให้สามารถรับกับการเปลี่ยนแปลงและสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วได้จะต้องมีกระบวนการพัฒนาค้นในองค์กรอย่างมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร

ดังนั้น การพัฒนาประเทศไทยในทุกด้านดังกล่าว ท่ามกลางแนวโน้มโลกที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและประเทศต่างๆ กำลังเร่งพัฒนานวัตกรรมและนำมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและเพิ่มผลิตภาพการผลิตเพื่อเป็นอาวุธสำคัญในการต่อสู้ในสนามแข่งขันของโลกและการใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยที่จะต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางยุทธศาสตร์ในทุกๆ ด้าน จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่จะต้องปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงนำเป้าหมายและยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพัฒนาคนในองค์กรให้ไปเป้าหมายที่สำเร็จ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของผู้บริหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของผู้บริหาร
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะผู้นำ 2) ด้านพฤติกรรมผู้นำ 3) ด้านการบริหารเชิงสถานการณ์ และ 4) ด้านการบูรณาการ

ด้านประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 56 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 112 คน ครูผู้สอน จำนวน 3,257 คน รวมทั้งสิ้น 3,369 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 345 คน แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 72 คน ครูผู้สอน จำนวน 237 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Phramaha Witthawat Wiwatthanameti (Chantem), 2019 : 93-102) และทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มผู้ให้ข้อมูล) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 5 ครูผู้สอน จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน กำหนดเกณฑ์โดยการเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาแล้วเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 10 คน แยกเป็น

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำนวน 5 คน จากสถานศึกษา หลังจาก
นั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูล ตามประเด็นรายด้านของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร

4. สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน
ทั้งสิ้น 345 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 86.4
และ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 79.4 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 71 คน
คิดเป็นร้อยละ 20.6 ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานระยะ
เวลา 5 ขึ้นไป จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานระยะเวลา 6-10
จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และลำดับสุดท้ายมีประสบการณ์การทำงานระยะ 11 ปีขึ้นไป จำนวน
97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4

2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของ
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร
พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.14) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการบูรณาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ ด้านการบริหารเชิงสถานการณ์ ตามหลักอิทธิบาท 4
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.26) และด้านพฤติกรรมผู้นำ ตามหลักอิทธิบาท 4
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ
ด้านคุณลักษณะผู้นำ ตามหลักอิทธิบาท 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.26)

2.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ด้าน
คุณลักษณะผู้นำ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D.
= 0.26) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ มีคุณธรรม จริยธรรม และตัดสินใจอย่าง
เป็นธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ เป็นผู้ที่มีความสามารถและ
ทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหาร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.55) และมีนิสัย
มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จตามที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.60)
ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ มีความรักและตั้งใจในการทำงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.71)

2.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ด้านพฤติกรรมผู้นำ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีความสามารถด้วยความพากเพียรอย่างสูง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.57) และมีความกระตือรือร้นต่อภารกิจที่ต้องทำด้วยความกล้าหาญ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยสุดคือ มีพฤติกรรมการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนทำงานเพื่อความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.64)

2.4 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ด้านการบริหารเชิงสถานการณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีความใฝ่รู้ ได้อย่างมีความสุข มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือ แก้ไขปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยใช้ปัญญาและความมุ่งมั่น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.59) และสนับสนุนให้ผู้ร่วมงาน ทำงานได้เต็มศักยภาพตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างทุ่มเทใจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยสุดคือ วิเคราะห์การบริหารงานด้วยความเอาใจใส่อย่างเหมาะสม มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.64)

2.5 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ด้านการบูรณาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ร่วมกันคิดและประสานการทำงานร่วมกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีให้ทันในภาวะการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการใช้อนุญาธิการในการเรียนการสอนในยุคการเปลี่ยนแปลงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยสุดคือ แสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวอย่างสมเหตุและผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.57)

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท

4 จำแนกตามระดับการศึกษา ของผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมผู้นำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการบริหารเชิงสถานการณ์ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติมากที่สุด และด้านการการบูรณาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ในระดับปริญญาตรี มีการปฏิบัติมากที่สุด ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนด้าน คุณลักษณะผู้นำตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

4.1 ด้านคุณลักษณะผู้นำตามหลักอิทธิบาท 4 ควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับตำแหน่ง มีมนุษยสัมพันธ์เป็นกัลยาณมิตรที่ดี ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงานได้ ควรยึดหลักธรรมด้านฉันทะ เนื่องจากภาวะการเปลี่ยนแปลงจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้งเราจะต้องมีใจรักและศรัทธาเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ และควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานต่างๆเพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จ

4.2 ด้านพฤติกรรมผู้นำตามหลักอิทธิบาท 4 ควรมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนหรือเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี ควรมีความทุ่มเทและพยายามสูงต่อการปฏิบัติ ควรส่งเสริมปลูกฝังบุคลากรยึดหลักธรรมด้านวิริยะเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและเตือนใจให้มีความอุสาหะเพื่อต่อสู้กับอุปสรรคเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และควรมีพฤติกรรมที่ดีทั้งภายนอกและภายใน

4.3 ด้านการบริหารเชิงสถานการณ์ตามหลักอิทธิบาท 4 ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ควรยึดหลักธรรมด้านจิตตะ เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการปฏิบัติตน ควรเป็นผู้รอบรู้ทันเหตุการณ์บ้านเมืองเป็นปัจจุบัน และควรมีพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มองไวเพื่อทันต่อสถานการณ์และการรับรู้

4.4 ด้านการบูรณาการตามหลักอิทธิบาท 4 ควรจะตื่นตัวและรู้จักใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และควรทันต่อเหตุการณ์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อนำมาใช้ในยุคปัจจุบัน

5. อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร ด้านการบูรณาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ

ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ร่วมกันคิดและประสานการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีให้ทันในภาวะการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการใช้ปัญญา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีในบูรณาการในการเรียนการสอน ในยุคการเปลี่ยนแปลงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ แสวงหาความรู้ ความเข้าใจจากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวอย่างสมเหตุและผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมรัตน์ สวีสุด (Sueysud, 2008) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง มีการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำทั้งด้านมุ่งงาน และมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่าผู้บริหารต้องมีพฤติกรรมที่ แสดงออกทั้งในด้านมุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง จากสภาพที่เป็นจริง และสภาพความคาดหวังของครูที่แสดงออกในด้านมุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์พบว่า สภาพความคาดหวังเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์อำนวยการเครือข่าย ภูพานทอง มีสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

6. ข้อเสนอแนะ

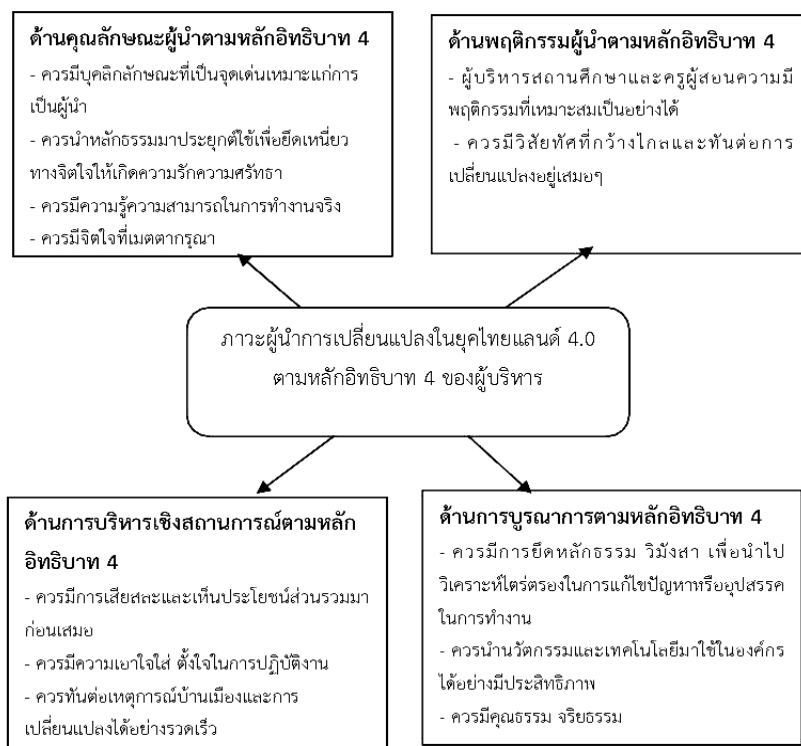
1. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายต่างๆ ร่วมกันจะได้เกิดความเอาใจใส่ความสำคัญที่มีในองค์กรมากขึ้น
2. ผู้บริหารควรมีการมอบหมายงานให้ดูที่ความสำเร็จของงานมากกว่าปริมาณของงานและให้ความดีความชอบโดยยึดหลักความโปร่งใสตามคุณภาพงานของแต่ละบุคคล
3. การบริหารงานควรเอาใจใส่อย่างเหมาะสมเป็นข้อที่มีระดับพฤติกรรมน้อยที่สุด ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน
4. ควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ารับการศึกษอบรม พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามความถนัดและความสามารถ

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รู้ถึงสภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะผู้นำตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านพฤติกรรมผู้นำตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการบริหารเชิงสถานการณ์ ตามหลักอิทธิบาท 4 และด้านการบูรณาการตามหลักอิทธิบาท 4 โดยใช้หลักธรรม

อิทธิบาท 4 มาร่วมบูรณาการ ผู้วิจัยประมวลประเด็นที่ทำการศึกษาและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นองค์ความรู้จากการวิจัยดังตารางดังนี้

References

- Phramaha Witthawat Wiwatthanameti (Chantem). (2019). Administration According to the Four Iddhipada in the Basic Educational Institutes under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 2. *Dhammathas Academic Journal*, 19(3), 93-102.
- Sueysud, S. (2008). *Leadership of School Administrators In the Phu Phan Thong Network Director's Center under the Office of Sakon Nakhon Primary Education, Area 1*. Bangkok: North Bangkok University.

